No. 1297 Zaterdag 7 November 1908 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 6 November.

DE VENEZOLAANSCHE QUAESTIE.

Hoezee! de toovercirkel is verbroken. De geheimzinnige nevel, die tot dusverre de Venezolaansche quaestie omhulde, begint ijler te worden, ook rondom het Gouvernementshuis.

Het Koloniaal Bestuur verzocht onzen geachten Collega *Boletin Comercial* Dinsdagmorgen de volgende bekendmaking te publiceeren:

„In verband met de geruchten die in de laatste dagen geloopen hebben met betrekking tot de maatregelen, welke 1 November van onze zijde in het conflict tusschen Nederland en Venezuela genomen zouden worden, en die bij de ingezetenen verwachtingen kunnen hebben opgewekt, waarvan het niet in vervulling komen tot teleurstelling kan hebben geleid, wordt ons van bestuurswege verzocht onder de aandacht van het algemeen te brengen, dat bedoelde geruchten,— derhalve ook de gevolgtrekking, welke den indruk zou vestigen, dat voor de belangen der Kolonie niet voldoende wordt gewaakt — elken redelijken grond missen.

Dit springt vanzelf in het oog, wanneer men nagaat, dat — de daarmede samenhangende omstandigheden in aanmerking genomen, — een bijzonder optreden — gesteld dat daartoe besloten mocht worden, — eerst zal kunnen plaats vinden wanneer die bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Allerminst behoeft dit echter aanleiding te geven om mismoedig te zijn over hetgeen de Regeering doen zal, ten einde aan het geschil zoo spoedig mogelijk eene, ook voor de Kolonie, zeer bevredigende oplossing te geven.

Dat daarom het vertrouwen levendig blijve in de voornemens en handelingen der Regeering, — die, juist in het belang der zaak, door haar niet geacht worden thans op publiek domein te mogen worden overgebracht.

Daarbij moge ook de verzekering herdacht, door H. M. tot twee maal toe aan de ingezetenen gegeven, dat Hoogstdezelve Hare aandacht aan de verbetering van den toestand wijdt."

Met vreugde werd dit bericht overal begroet, niet zoozeer, omdat deze verklaring werkelijk zooveel verklaarde en helderder maakte, maar vooral, omdat zij beschouwd werd als een begin van een lange reeks officieele en officieuse mededeelingen.

Alle begin is echter moeilijk. Dit blijkt ook hier.

Deze eerste officieuse mededeeling aangaande de Venezolaansche quaestie munt nu juist niet uit door duidelijkheid.

Maar, laten wij beginnen met de goede bedoeling van het Bestuur hoogelijk te apprecieeren en ons dankbaar toonen voor de gedane bekendmaking. Met vertrouwen zien wij verdere berichten te gemoet. 't Bestuur alleen is in staat om de angstige spanning weg te nemen, welke heerscht onder de bevolking, reeds zoo lang in het onzekere, hoe ons lot beslist zal worden. Die spanning was te hevig en duurde reeds te lang, dat dan nog verwacht mag worden, dat de bevolking maar steeds voort zal gaan blindelings vertrouwen te blijven stellen in de plannen der Regeering, zonder in het minst iets van die plannen af te weten. Door oogenschijnlijk geloofwaardige berichten in de Nederlandsche en Buitenlandsche Bladen werd het vertrouwen der Curaçaosche Bevolking in de Regeeringsplannen meermalen op een zwaren proef gesteld. Men begon zoo langzamerhand den indruk te krijgen, dat alles niet een eisser zal afloopen, en maar al te zeer werd hier gevreesd, dat Curaçao wederom het kind van de rekening zal worden. En dit niet geheel zonder grond.

Bij vroegere gelegenheden is Nederland werkelijk niet krachtdadig genoeg tegenover Venezuela opgetreden. Ronduit werd dit in het Moederland door de Bladen geschreven en uit de geschiedenis ook bewezen. Niet zoodra waren de Hollandsche oorlogsschepen vertrokken, of Venezuela nam weder de vroegere arrogante houding ten opzichte van Curaçao aan; onze schepen werden weder op zee bemoeilijkt, onze handel benadeeld.

De hoofdoorzaak van Curaçao's kwijnend bestaan tot dusverre is voornamelijk gelegen in de onvoldoende regeling van onze verhouding met Venezuela.

Curaçao heeft Venezuela noodig, zeker, maar ook omgekeerd. Curaçao is voor een groot deel van Venezuela de natuurlijke doorvoerhaven, de afnemer en opkooper van zeer vele uitvoerproducten. Een der voornaamste handelsteden van Venezuela, Maracaibo, heeft bijv. bij de stagnatie van onze scheepvaart in niet mindere mate geleden dan Curaçao zelf. Zoolang de binnenlandsche verwikkelingen in Venezuela nog aan de orde blijven, is Curaçao voor vele Venezolanen het door de natuur aangewezen toevluchtsoord.

Door onze geografische ligging zijn wij de buren van Venezuela. En een goede buur is meer waard dan een verwijderd bloedverwant. Curaçao en Venezuela hebben elkander noodig, vullen elkander aan, en moeten gemeenschappelijk samenwerken naar eenzelfde doel: het bevorderen van eigen scheepvaart en handel.

De bevolking, zoowel van Venezuela als van Curaçao, begrijpt dit alles volkomen en past het ook zooveel mogelijk toe.

Daar bestaat niet slechts een hechte vriendschap tusschen Curaçaonaars en Venezolanen; Venezolanen komen zich zelfs hier op onze eilanden voor goed vestigen en hun handel drijven en worden Curaçaonaars, terwijl Curaçaonaars zich naar Venezuela begeven om aldaar hun geluk te beproeven en er zeer dikwijls een goed bestaan vinden. Meer nog, de innigste familiebetrekkingen bestaan tusschen de bevolking van beide landen. Zeer veel Curaçaonaars vonden in Venezuela hunne echtgenooten.

Zoo het enkel en alleen van de bevolking afhing, zou Venezuela en Curaçao steeds in vrede met elkander leven en elkander zooveel mogelijk steunen en helpen.

De oorsprong van de verkeerde verhouding, welke later ontstond, is de haat, de wraakneming van Guzman Blanco. Hij bezwaarde onzen handel en belemmerde onze scheepvaart met hooge rechten, door niets te verdedigen, door geen enkel handelsbelang van Venezuela geëischt, slechts om te voldoen aan zijn wraakzucht.

De Regeering van Venezuela, of deze Guzman Blanco dan wel Castro heet, is de oorzaak van de wanverhouding tusschen naast elkander gelegen landen, door natuur en geografische ligging aangewezen om elkander te steunen, te helpen en elkander aan te vullen.

De Regeering van Nederland heeft het nu in handen om de verhouding van Curaçao tot Venezuela voor goed en afdoende te regelen, geheel en al overeenkomstig het algemeen verlangen der bevolking van beide landen.

Nederland mag zich thans niet tevreden stellen met alles weer op het oude en onze schepen weder aan 't varen te brengen, en Curaçao weder een kwijnend bestaan te laten voortslepen. Neen, afdoende moet Nederland zijne Kolonie thans te hulp komen. Wij vragen niets dan de echt Hollandsche vrijheid, de vrijheid op zee, de vrijheid voor onze schepen en onzen handel.

Dat Venezuela zijn eigen handelsbelangen allereerst moet behartigen begrijpen wij. Dat het daarbij noodig zal wezen bepalingen in het leven te roepen ten voordeele van Venezuela en ten nadeele van Curaçao, begrijpen wij even zeer. Maar daartoe is het niet noodig, dat Curaçao overgegeven worde, aan de wraakzucht en willekeur van een der Presidenten van Venezuela. Belemmeringen voor onzen handel en scheepvaart, die door niets te rechtvaardigen zijn en enkel een uitvloeisel zijn van haat en wraak, moeten voor goed worden afgeschaft en in het vervolg voorkomen en onmogelijk gemaakt.

En dat is het eenige, wat wij verlangen.

Is deze eisch zoo overdreven?

Maar, ook zelfs dat weinige zullen wij niet verkrijgen, als Nederland niet optreedt met kracht.

Een ieder die Castro kent, weet en gevoelt dit.

Dit is ook de algemeene opinie in de Bladen, Nederlandsche zoowel als Buitenlandsche, verkondigd.

Er valt met Castro niet te redeneeren, te onderhandelen.

Nederland moet zijn rechtmatige eischen met geweld afdwingen.

Moet daarbij bloed vloeien?

Volstrekt niet.

Als Nederland slechts toont de macht en de kracht te bezitten om des noods zijn eischen klem bij te zetten en niet wijkt, voor dat aan onze rechtmatige eischen is voldaan, en de nakoming der verplichtingen van Venezuela voldoende gewaarborgd is door andere groote Mogendheden.

Als het eenigst middel om tot dat doel te geraken had men algemeen een Blokkade tegen Venezuela voorgesteld.

Algemeen werd verteld in de Bladen dat Nederland aan President Castro den eisch had gesteld vóór 1 November zijn vijandige decreten, belemmerend voor de scheepvaart van Curaçao, in te trekken.

Algemeen verwachtte men, nu oorlogsschepen naar de West gezonden waren en meerdere zouden volgen, dat bij niet inwilliging van dezen eisch, op 1 November een Blokkade zou begonnen worden voor de havens van Venezuela.

Dit schijnt het gerucht, door den Gouverneur bedoeld in zijn officieuse mededeeling, en de verwachting steunend op dit gerucht.

Deze geruchten missen echter allen redelijken grond, zegt de Gouverneur.

Voor wat 1 November betreft althans, zoo meenen wij er bij te moeten voegen. Dit hebben de feiten bewezen. 1 November ging voorbij zonder dat onze oorlogschepen uittrokken naar Venezuela.

Wat echter later zal geschieden, ligt nog in 't duister.

Dat hangt af van de bijzondere omstandigheden, lezen wij weer verder.

Het antwoord van Castro op de tweede nota van Nederland schijnt door deze *bijzondere omstandigheden* te zijn aangeduid.

Een telegram uit Den Haag, dd. 2 November, meldde, dat dit antwoord nog niet ontvangen was.

Heeft Nederland vroeger werkelijk den eisch gesteld, dat de vijandige decreten van Castro vóór 1 November moesten zijn ingetrokken, dan heeft het dezen eisch thans laten vallen. Dit kan een toegevendheid wezen, door Castro's ziekte eenigzins gevorderd. Telegrafisch heeft de Regeering zeker het bericht ontvangen, wat hier ook bekend is, dat het antwoord van Castro eerst 17 October uit Caracas verzonden is en niet voor 6 of 7 November in Nederland kan aankomen.

Er is dus een uitstel van 6 dagen verleend.

Van dit antwoord hangt, natuurlijk, alles af. Daarop moeten alle verdere plannen der Regeering wachten.

Er bestaat derhalve geen enkele reden voor ons om mismoedig het hoofd te laten hangen en te wanhopen aan een ook voor de Kolonie zeer bevredigende oplossing, welke niet lang meer op zich zal laten wachten.

Vandaag of morgen zal de eindbeslissing genomen moeten worden.

Hopen wij, dat het Koloniaal Bestuur de bevolking omtrent deze beslissing niet lang in het onzekere zal laten en aan de Regeering in het Moederland verzoeken telkens wanneer in Nederland officieele berichten omtrent deze quaestie worden bekend gemaakt, dezelfde berichten ook door te sturen naar Curaçao ter bekendmaking aan de bevolking. De Bevolking van Curaçao heeft er het meeste belang bij. Wij zijn toch ook Nederlands onderdanen.

Wij vragen volstrekt niet, dat staatsgeheimen publiek zullen worden gemaakt. Wij vragen alleen niet totaal onkundig gelaten te worden van ALLES, waaronder toch wel iets is, wat zonder gevaar gepubliceerd kan worden.

De positie van den Gouverneur in deze omstandigheden is zeer moeilijk.

Uit de verstrekte mededeeling aan het *Boletin Comercial* ziet men, hoe de Gouverneur zich wringt en wendt en keert om toch maar vooral niet te duidelijk te zijn en te veel te zeggen. Venezuela is dicht bij, spionnen en handlangers van Castro staan op de loer.

Maar de Gouverneur gaat vrij uit en is van alle verantwoordelijkheid ontslagen, wanneer de officieele mededeelingen aan de Curaçaosche Bevolking voortaan rechtstreeks uit Den Haag worden verzonden. Wij hopen, dat dit in het vervolg zoo moge geschieden.

VERGADERING
VAN DEN
Raad van Bestuur.

Op den vooravond van den algemeen in spanning verwachten 1 November, op Zaterdagavond ll., verspreidde zich plotseling de mare: De Gouverneur heeft een telegram uit Nederland ontvangen, de Leden van den Raad van Bestuur zijn plotseling opgeroepen en ook de Commandanten van de *Heemskerck* en *Friesland* werden ten Gouvernementspaleize ontboden.

Niemand der buitenstaanders wist natuurlijk iets, maar als van zelf bracht men deze hoogst gewichtige vergadering in verband met de Venezolaansche quaestie.

Wat zou er uit Holland geseind zijn, dat zoo plotseling die Hooge Heeren moesten worden samengeroepen?

Dat zou toch wel iets heel bizonders wezen.

Zou het nu waarheid blijken, wat algemeen werd gezegd, dat Castro niet toe wilde geven aan de eischen door Nederland in zijn tweede Nota gesteld, en dat nu op 1 November alle verdragen met Venezuela zouden worden ingetrokken?

In het begin dacht een ieder, dat deze vergadering wel in verband zou staan met de intrekking van het verbod van wapenuitvoer. Misschien ook met de aanstaande blokkade.

Toen men echter den volgenden dag niets hoorde of zag, wat daarmede in betrekking kon staan, werd er weder zwaar geredeneerd en men kwam tot de overtuiging:

De tekst der tweede nota is aan het Koloniaal Bestuur overgeseind en nu werd in die hooge vergadering besproken, wat er gedaan moet worden bij Castro's weigerend antwoord. Sommigen beweerden, dat het antwoord van Castro langs officieusen weg hier ook reeds was bekend geworden.

Ten slotte waren er een paar zoo gelukkig geweest om precies te weten te komen, wat er uit Nederland was getelegrafeerd. Eindelijk was het dan uit gelekt, dat de Hooge Regeering in het Moederland den Gouverneur van Curaçao had bevolen iedere openbare betooging als uiting van ontevredenheid onder de bevolking met kracht, zoo noodig met geweld van wapenen, onmiddelijk te onderdrukken.

Dit bericht wekte groote ergernis onder allen, die het hoorden. Hoe kon Nederland zoo iets bevelen tegenover de vredelievende, zachtaardige, geduldig lijdende bevolking van Curaçao. Kende Nederland zijn onderdanen op Curaçao dan zoo slecht, dat het ons beschouwen kon als een troep oproermakers en onruststokers? Wie had aan de Regeering van Nederland zulk een slecht denkbeeld gegeven van onze bevolking?

Was dat dan het antwoord op ons maanden-lang-uitzien naar hulp uit het Moederland?

Niet Venezuela, maar de eigen onderdanen van Nederland moesten beschoten worden door de Nederlandsche wapenen.

Dat ging toch al te ver.

De gesprekken werden woest en wild, men gloeide van verontwaardiging.

Aan verschillende Buitenlandsche Bladen werd dit alles overgeseind.

En zoo zal men in Europa en Amerika in verschillende Bladen kunnen lezen, dat de Curaçaosche Bevolking door de Nederlandsche Regeering als oproerig wordt beschouwd.

Maar, van het geheele praatje is absoluut niets waar.

De Regeering heeft niets in dien geest, of wat in de verste verte er ook maar op gelijkt, aan den Gouverneur getelegrafeerd. Het is een puur verzinsel, onwaar en onwaardig en hoogst gevaarlijk, en houdt niet het minste verband met het ontvangen telegram.

Van Bestuurswege werden wij gemachtigd dit praatje zoo krachtig mogelijk tegen te spreken.

Wat in den Raad van Bestuur verhandeld is, kon ons natuurlijk, niet worden medegedeeld, maar dit te weten was ook onze bedoeling niet, toen wij officieel om inlichtingen vroegen. Wij wilden alleen maar onderzoeken in hoeverre het telegram van Zaterdagavond grond kon geven aan boven vermeld bericht, wat hier algemeen voor waarschijnlijk werd gehouden en zelfs werd overgeseind naar de Buitenlandsche Bladen.

Met vreugde zal de bevolking vernemen, dat bedoeld bericht iederen grond mist en het ordelievende, vreedzame karakter der bevolking nog even hoog bij Bestuur en Regeering staat aangeschreven als weleer.

Staat en Armenzorg.

De rechtsgrond voor Staatsbemoeling met armenzorg.

1. *De liberale opvatting.*

Een halve eeuw geleden, toen de zuivere leer van het liberalisme nog heerschte in al haar kracht, toen het „laissez faire" nog de leuze was der staatkundigen en „ieder voor zich" het laatste woord der economisten, toen kende men geen anderen grond voor Staatsbemoeiing met het lot der armen dan de roeping van den Staat om de rechtsorde te beschermen.

Armen zijn gevaarlijke lieden. Zij hebben gebrek aan het noodige en zullen, indien de Staat niet tusschenbeide komt, zich licht vergrijpen aan het eigendomsrecht van anderen, zij zullen door bedreiging of geweld zich trachten te verschaffen wat zij voor hun levensonderhoud behoeven en zoodoende de openbare orde verstoren en de veiligheid in gevaar brengen. Hiertegen heeft de Staat te waken en dat zal hij op de meest practische wijze doen, door den armen, die waarlijk van alle hulp verstoken zijn, het hoogst noodige te verschaffen. Voor andere motieven had men oor noch oog.

Gelukkigerwijs is deze enge, onderwets-liberale opvatting van het doel der Staatsgemeenschap en de taak van het openbaar gezag tegenwoordig verlaten. Meer en meer dringt de overtuiging door, dat de Staat met slechts is een *rechtsgemeen-*

schap, maar ook een *levens*gemeenschap van het volk, dat de Staat behalve het negatieve waken tegen rechtsschennis ook het positieve bevorderen van het algemeen belang ten doel heeft.

Ware de plicht tot bescherming der rechtsorde de eenige grond voor Staatsbemoeiing, dan moet de Staat met armenzorg zich inlatende, zijn hulp bij voorkeur schenken aan de meest gevaarlijke sujetten en iedere ondersteuning weigeren aan kinderen, gebrekkige oude lieden en ernstig zieken, die voor de openbare orde niet gevaarlijk zijn.

2. Nalatigheid van den Staat.

Sommigen achten den Staat verplicht zich het lot der armen aan te trekken, omdat de Staat door zijn nalatigheid in het nemen van praeventieve maatregelen oorzaak zoude zijn van de bestaande armoede.

Zeer kras wordt dit o. a. beweerd in het officieele Rapport der Commissie tot herziening der armenwet in België *„Réforme de la bienfaisance en Belgique. Résolutions et rapport général de la commission spéciale.”* Bruxelles 1900 p. 60.

Zoo in het algemeen opgezet, is dit zeker sterk overdreven. Dat de liberale politiek veel misstanden heeft veroorzaakt op economisch gebied, kan niet ontkend, doch men gaat te ver, als men den Staat alléén voor de armoede aansprakelijk stelt.

Ook internationale verhoudingen en eigen schuld van den kant der individuën zijn hier van grooten invloed.

3 Recht op onderstand?

Anderen willen den plicht van den Staat om de armen te ondersteunen afleiden uit een recht op onderstand dat de armen tegenover den Staat zouden hebben.

Het zijn vooral de socialisten, die een dergelijk recht verdedigen. Van liefdadigheid willen zij niets weten, een aalmoes aan te nemen achten zij menschonteerend; de armen hebben *recht* op onderstand en dáárom is de Staat verplicht hun dien te verstrekken.

Zoo zegt bijv. Francis De Pressensé, député du Rhône,: „Il (le socialisme) oppose la notion de justice à celle de charité Et dans le domaine des faits, il sait ce que c'est que Nortre-Dame de l' Usine. Il sait ce que sont les Bons Pasteurs et autres bagnes de ce genre. Il sait ce que c'est que l'exploitation éhontée de la misére, de la faiblesse, de la charité même dans ces maisons auxquelles notre Societé bourgeoise a lâchement permis d'usurper les fonctions de l'assistance publique.” *Le Mouvement Socialiste.* 1903, no. 112, pag. 128.

Freiherr Von Hertling, lid van den Duitschen Rijksdag en professor te München, door Dr. Nolens een der beste denkers van onzen tijd genoemd, spreekt van een recht der armen op hetgeen voor het levenosonderhoud noodzakelijk is, ja van eene *rechtsvordering* welke zich ten slotte richt tegen den Staat „met dien verstande dat het weigeren eene rechtsschennis zou zijn.” En in dat recht op de bestaansmiddelen ziet hij den rechtsgrond voor de openbare armenzorg. Het behoeft nauwelijks vermeld, dat Freiherr Von Hertling de liefdadigheid geenszins verwerpelijk acht. Hij schat haar zeer hoog. „Maar, zegt hij, Christelijke liefdadigheid en Staatsarmenzorg omvatten niet hetzelfde: de eene maakt de andere derhalve niet overbodig. Het beginsel der eerste is de naastenliefde, dat der tweede de rechtvaardigheid.”

Is het nu waar, dat de arme, die niet in eigen onderhoud voorzien kan, tegenover den Staat een recht heeft op onderstand, niet slechts een recht in ruimeren zin, gelijk bijv. alle burgers van den Staat hebben om goed geregeerd te worden en dat correspondeert aan den plicht van den Staat om de *justitia legalis* en *distributiva* te betrachten (gelijk misschien Von Hertling alleen bedoelt), maar een strikt recht, zoodat tengevolge van dat recht de Staat de verplichting zou hebben dien onderstand te verleenen?

Deze vraag is niet van zuiver theoretischen aard, ook niet van ondergeschikt belang. Een paar voorbeelden mogen dit duidelijk maken.

In een verslag over de verzorging der armen te Straatsburg wordt voorgesteld den arbeid tusschen openbare en bijzondere armenzorg in dien geest te verdeelen, dat de openbare armenzorg alleen zou bedeelen en wel tot een bedrag overeenkomend met het bestaansminimum, en dat de bijzondere armenzorg zich aan de leniging van speciale nooden zou gaan wijden.

Als alle armen tegenover den Staat recht hadden op onderstand, zou een dergelijke regeling natuurlijk en billijk zijn.

In de Deensche armenwet komt een bepaling voor, dat particulieren, die aan een arme, nadat deze zich bij de daarvoor aangewezen autoriteit te vergeefs om onderstand heeft aangemeld, uit eigen beurs tijdelijke bedeeling hebben verstrekt, het aldus verstrekte bedrag kunnen terugvorderen, mits zij kunnen bewijzen, dat het werkelijk noodig was hulp te verleenen.

Zulk eene bepaling is de consequente toepassing van het in de Deensche grondwet uitdrukkelijk toegekende recht op onderstand.

Zoo waren meerdere voorbeelden aan te halen

Moet nu een dergelijk recht ten opzichte van den Staat worden erkend? In geenen deele.

Het is duidelijk, dat er van een *recht* geen sprake kan zijn, waar de armoede toerekenbaar is. Wie ten gevolge van eigen wangedrag, luiheid, verkwisting, dronkenschap of door gebrek aan voorzorg de noodige bestaansmiddelen derft, heeft geen recht te vorderen, dat de Staat hem die verschaft. Evenmin als iemand, die uit eigen beweging in het water springt, recht heeft te vorderen dat een ander hem redde.

Ook wanneer de armoede *niet* aan eigen schuld te wijten en dus niet toerekenbaar is, kan er geen sprake zijn van een recht op onderstand tegenover den Staat.

Indien allen, die niet in eigen onderhoud kunnen voorzien, als burgers van een bepaalden Staat een strikt recht hadden op het noodige levensonderhoud, zoodat weigering in strijd zou zijn met de eigenlijk gezegde rechtvaardigheid, dan zou daaruit volgen, dat de Staat zich nooit aan de verplichting zou mogen onttrekken en dat hij om aan die verplichting te kunnen voldoen belasting zou moeten heffen en zoo noodig daarmee doorgaan totdat al de burgers van den Staat tot zulk een toestand van ellende vervallen waren, dat niemand méér bezat dan noodzakelijk is om in het leven te blijven. Wie zal dat durven beweren? Zoo iets ware misschien te verdedigen, indien het vaststond, dat volgens de bedoeling der Voorzienigheid allen, die op een bepaald grondgebied geboren worden, ook op dat grondgebied moeten kunnen leven. Dit is echter niet te bewijzen. Naarmate het menschdom toeneemt en sommige streken te dicht bevolkt worden, moeten de menschen zich over de aarde verspreiden. Een strikt recht op onderstand, consequent doorgezet, zou echter in verband met *the law of diminishing returns* ten slotte moeten leiden tot overbevolking zonder middel om daaraan te ontkomen.

Men tracht het recht op onderstand af te leiden uit het recht op bestaan. Doch ten onrechte. Uit het recht op bestaan volgt, er werd reeds op gewezen, slechts dit, dat ieder die in de onmogelijkheid verkeert zich de noodige bestaansmiddelen te verschaffen, in geval van uitersten nood — indien hij anders van gebrek zou sterven — het recht heeft zich het onmiddellijk noodzakelijke toe te eigenen. Meer niet.

4. De eigenlijke rechtsgrond.

De eigenlijke rechtsgrond voor Staatsbemoeiing met het lot der armen is gelegen in den plicht van den Staat om te zorgen voor het algemeen belang, wanneer en voor zoover het privaat initiatief te kort schiet.

Velen vatten de stelling, dat de Staat het algemeen belang behartigen moet, in dien zin op dat ieder ingrijpen van den Staat, op zich zelf beschouwd, in het belang van allen moet zijn. Dit is onjuist. Want als dat vereischt werd zou de Staat vrijwel tot inactiviteit gedoemd zijn. Dat de Staat het algemeen belang behartigen moet, wil zeggen dat de Staat, proportioneel zijn hulp verdeelend, door het totaal van zijn bemoeiingen de belangen van allen gelijkelijk bevorderen moet.

Van die hulp mogen de armen allerminst verstoken blijven. Niet alleen moet het belang van allen beschermd *tegen* de armen door politie-maatregelen, gelijk de oude liberale school eenzijdig leerde, maar het belang van allen moet evenzeer voor een evenredig deel beschermd en bevorderd *in* de armen. De Staat moet niet alleen politie-agent zijn, maar ook wat het Burgerlijk Wetboek noemt „een goed huisvader.” En zooals een goed huisvader gelijk zorg draagt voor al zijn kinderen, maar voor de zwakke het meest, zoo heeft ook de Staat te sorgen voor alle klassen der maatschappij, maar voor de noodlijdenden op de eerste plaats.

Nog tegen een andere dwaling dient gewaarschuwd. Dikwijls wordt beweerd, dat de Staat alleen die maatregelen mag nemen, welke in het algemeen belang *noodzakelijk* zijn. Niet de maatregel, maar *de hulp van den Staat* moet noodzakelijk zijn, d. w. z. onontbeerlijk om datgene tot standte brengen wat in het algemeen belang óf nuttig óf noodig is.

Is de maatregel alleen nuttig, dan mag de Staat in sommige gevallen optreden; is hij noodzakelijk dan moet de Staat optreden.

't Is waar, zij betalen weinig of geen belasting, de gemeenschap geniet van hen geene voordeelen, maar het optreden van den Staat is dan ook geen *do ut des*, geen *facio ut facias*. Evenmin als belasting eene retributie is voor bewezen diensten, is Staatsbemoeiing eene vergelding voor trouw betaalde belasting. De lasten van den Staat moeten verdeeld worden overeenkomstig de draagkracht, de hulp van den Staat overeenkomstig de mindere of meerdere hulpbehoevendheid.

Mocht iemand ten onrechte beweren, dat ieder ingrijpen van den Staat, op zich zelf beschouwd, in het belang van allen moet zijn, dan stelle hij zich de vraag of het niet grootelijks in het belang van allen is, de zekerheid te hebben, dat, hoe het rad der fortuin ook moge draaien of keeren, niemand in den Staat ooit van honger zal behoeven te sterven.

Indien dus een deel der burgers in de onmogelijkheid verkeert zich het noodige levensonderhoud te verschaffen, en de bijzondere liefdadigheid niet voldoende in hunne behoefte voorziet, is de Staat verplicht zich het lot dier ongelukkigen aan te trekken en maatregelen te nemen opdat zij het noodige ontvangen.

Die maatregelen zijn tweeërlei. Op de eerste plaats zal de Staat de bijzondere liefdadigheid moeten steunen en bevorderen, met eerbiediging van hare vrijheid, want hoe meer de Staat zijn eigen rechtstreeks optreden overbodig maakt, des te beter. Dit geldt op ieder gebied, maar vooral op het gebied der liefdadigheid.

En ten tweede zal de Staat, zoo er dan nog armen overblijven die niet geholpen worden, de bijzondere liefdadigheid moeten aanvullen en zelf die armen rechtstreeks ondersteunen.

Politieke Studiën.

Bacovencultuur in Suriname.

Menigeen zal zich zelf al eens de vraag hebben gesteld: hoe gaat het toch met de bacovencultuur in Suriname? Wij zijn zoo gelukkig daaromtrent een volledig antwoord te kunnen geven.

Vervoerd zijn sedert 28 Maart:

2894,	1741,	2511,	2773,	2945.
3935,	3305,	2811,	3445,	3638.
4473,	3837,	4244,	4137,	4979,
4450,	6135,	4780,	4366,	5985,
7074,	6084,	7087,	6493,	7744,
6315,	6219,	4096,	5183,	4264.

Volgens een uitgebreide correspondentie, voorkomende in *De Suriname* staan de planten bijna overal goed ondanks de droogte, die de vrucht niet genoeg dik doet worden ten gerieve van de U. F. C. Een groot aantal trossen worden als niet rijp afgekeurd en teruggezonden naar de plantages.

Dit euvel zal duren tot 2 maanden na afloop van de droogte, waarna de vruchten weer dikker zullen worden. Dit is een gewoon verschijnsel met alle bananenfamilies, die tijdens de droogte geen genoegzame sappen ontvangen.

De productie echter was niet onbeduidend, alleen kwamen tegenvallertjes voor o. a. de sproeten aan de vruchtschillen, veroorzaakt door de steken van honingbijen,, en dusdanige trossen worden door de U. F. C. niet aangenomen.

Tot de levering van 26 Sept, jl. bedroeg de geheele oogst der verschillende ondernemingen p, m. 200.000 trossen en hiervan accepteerde de U. F. C. 124.470. De overige p. m. 75.530 realiseerden de plantages gedeeltelijk voor binnenlandsche consumptie à 30 ct. en minder.

De geleverde 124.470 trossen brachten op gemiddeld p. m. 65 cts. Als basis heb ik genomen de opbrengst van slechts tien plantages, die de gemiddeld volgende prijzen maakten, op een kleine breuk na: 75 cts. 72, 70, 68, 65, 64, 62, 60, 58 en 56 cts. per bos, zoodat er gemaakt is aan geld f 80.905,50 (indien de als basis dienende opbrengst der 10 bedoelde plantages accoord is, en de geheele levering dus komt te staan gemiddeld op 65 cts. per tros)

De tot dusver verkregen oogst komt van de 1e aanplantingen der 1e serie, waarvan de gekweekte zijspruiten thans 2 en 3 maal meer vruchten per jaar moeten produceeren.

Het is moeilijk voor uw correspondent om te berekenen, hoeveel de uitgaven voor de 1e serie tot dusverre zijn. Als maatstaf wil ik maar aannemen voor 1000 H. A. f 380.— aanleg en f 160.— onderhoudskosten, dus totaal f 540.000.

Voor de overige 13 weken October tot December dj: worden nog verwacht 90.000 trossen gemiddeld à 60 cts. te leveren aan de U. F. C. Dan worden de inkomsten waarmede het Koloniaal Gouvernement afrekening kan houden p. m. f 80.905,50 en f 54.000 of totaal f 134.905,50 en blijven de plantages nog schuldig aan het Koloniaal Gouvernement f 405.094,60.

Met een productie nog der 1e serie in 1909 van 810.189 bossen à 50 cents, zullen de leeningen der 1e serie zijn afgerekend, dit resultaat is te bereiken met de productie der 2e serie.

Er is reden genoeg dit te verwachten.

Daarbij komen nog de producties der 2e en 3e series, welker schulden betaald zullen worden in 1910 en 1911, zoodat de plantages in 1912 geen Gouvernementsgelden meer zullen behoeven te nemen en de cultuur onafhankelijk zullen kunnen voortzetten, wat voordeeliger zijn zal, daar de ondernemers vrij komen om in het aantal H.A. bacoven, ook koffie te cultiveeren, hetwelk thans niet wordt toegelaten op de plantages die met gouvernementssteun de bacoven-cultuur ondernemen. Dit verbod mag gerust als een fout worden beschouwd. De bacove is en blijft een tijdelijke cultuur, al duurt het wel 10 jaar lang voor één veld onvruchtbaar wordt; op elke plantages zijn er velden, of gedeelten van velden, die slechts tot het 4e jaar flinke trossen kunnen geven zonder bemesting.

De plantages kwamen te staan voor geheel buitengewone kosten waarop niet gerekend werd b. v. het splijten van bedden (waarop op één akker 5 bedden lagen zijn er nu 4 smalle), die in den drogen tijd zeer spoedig uitdrogen en van veel invloed zijn op het aantal dunne vruchten.

Er zijn meerdere immigranten aangeschaft, binnen- en buitenvaartuigen gebouwd enz. uitgaven welke gerust over 5 jaren kunnen loopen. De vaartuigen en gebouwen staan er ten minste voor onafzienbaar langen tijd, indien ze niet worden verwaarloosd.

Ik neem thans afscheid van de Bacovencultuur, met de zekerheid dat ongetwijfeld in 1909 ten minste 1 millioen bossen geleverd kunnen worden en in 1910 het dubbele met een opbrengst van ten minste 50 cts. per tros dus is gelijk aan 1½ millloen gulden.”

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Militaire Sportvereeniging.

De door ons aangekondigde uitvoering van Zaterdagavond was druk bezocht door militairen en matrozen, ook de scherpschutters waren in uniform tegenwoordig. Slechts een zeer gering getal burgers werd er opgemerkt.

De bedoeling schijnt te hebben voorgezeten hoofdzakelijk voor de militairen en de Jantjes te spelen.

Om acht uur werd de voorstelling geopend met het „Wilhelmus”.

De gymnastische oefeningen werden luide toegejuicht, 't waren echte kracht–toeren, vol vlugge lenigheid behendig uitgevoerd, ten volle de bewondering van kenners waardig. De Militaire Sportvereenigiug maakt vorderingen met reuzenschreden. Wij hopen, dat zij er nog eens toe zal komen om een afzonderlijk gymnastiekfeest te geven, tot eigen voldoening, om te laten zien, wat ze kunnen, en ten genoege van het Curaçaosche Publiek. Als er dan voor gezorgd wordt, dat gedurende de noodzakelijke rust voor de turners het Publiek zich kan vergasten aan mooie muziekstukken van de uitstekende militaire kapel, met of zonder medehulp van anderen, en alle gevaar blijft buitengesloten om schuine moppen van Speenhof en dergelijken te hooren te krijgen, zal zulk een gymnastiekfeest wel een volle zaal lokken. De inspannende arbeid der turners zal dan beter gewaardeerd worden en meer tot zijn recht komen.

Of de Militaire Sportvereeniging dan nu geen voldoening had van haar optreden?

Niet zooveel als men had mogen verwachten. Er werden 350 kaarten uitgegeven. De zuivere winst (het electrisch licht werd niet in rekening gebracht, omdat ten voordeele der armen gespeeld werd) bedroeg nog f 150.

Dat is toch een aardig succes, waarover men tevreden mag zijn.

Onze Redactie outving 50 Gld. ten behoeve der armen.

50 Gld. werd besteed ter ondersteuning van twee weduwen van gewezen militairen.

50 Gld. blijven voorloopig bewaard om over een paar weken te dienen bij een verrassing, welke door de M. S. V. den armen wordt bereid. Verder mogen wij er nog niets van verklappen.

Wij wenschen de M. S. V. geluk met het behaalde succes, en hopen, dat zij de moeilijkheden, ditmaal bij de uitvoering ondervonden, niet al te zwaar moge tellen, opdat dit haar niet afschrikke spoedig nogmaals op te treden.

***

Wel aardig, dat wij juist deze week bericht outvingen uit Nijmegen, dat de Koloniale Reserve aldaar in de *Harmonie* eveneens een voorstelling heeft gegeven ten voordeele der noodlijdenden op Curaçao.

Die voorstelling bestond uit eenige militaire nummers als schermen, gymnastiek, colonne-geweer, alsmede een tableau-vivant, voorstellende een Atjeh-episode, namelijk een klewang aanval. Een tooneelstukje en verdere voordrachten wisselden dit alles af.

Van te voren waren de manschappen der Koloniale Reserve rondgegaan bij de burgers met een inteekenlijst.

Toch mooi van die Hollandsche Jongens, hé!

Dankbaar zullen wij later het verder verloop dezer voorstelling vermelden.

Aruba Phosphaat Maatschappij.

In dank outvangen het Beredeneerd Verslag van de werking en den toestand dezer Maat[ij]. over het afgeloopen huishoudelijk jaar (1 October 1907—30 September 1908).

Is in den loop van het vorig boekjaar eenige verbetering merkbaar geweest op de phosphaatmarkt, zoodat voor levering in 1908 eenigszins hoogere prijzen konden worden verkregen dan bij de contracten voor levering 1907 konden worden bedongen, deze toestand heeft zich niet gehandhaafd; de prijzen voor levering 1909 zijn ongeveer dezelfde als voor 1907 verkregen werden, terwijl de laatste berichten de vrees doen koesteren dat er een verdere daling in de prijzen plaats zal vinden.

De crisis van de laatste maanden van 1907 in de Vereenigde Staten heeft op den verkoop van phosphaten tweede klasse haren invloed doen gevoelen.

In den loop van 1908 werden wel eenige ladingen der tweede klasse verscheept, doch het waren op contracten vroeger gesloten. Voor verscheping 1909 zijn eenige ladingen van deze tweede soort gecontracteerd.

Uit Aruba zijn in het nu afgeloopen boekjaar 42 schepen vertrokken, en wel:

in	October	1907......	1	schip
„	November	„	6	schepen
„	December	„	3	„
„	Januari	1908......	5	„
„	Februari	„	5	„
„	Maart	„	7	„
„	April	„	3	„
„	Mei	„	2	„
„	Juni	„	2	„
„	Juli	„	3	„
„	Augustus	„	3	„
„	September	„	2	„
			42	schepen

terwijl op het einde van September 2 schepen in de phosphaathaven aanwezig waren om te worden geladen.

Dit jaar werd 10,000 M^3 meer verscheept dan verleden jaar.

De uitkeeringen aan de Koloniale kas, gedurende het afgeloopen boekjaar gedaan, hebben bedragen...... f 70,706.70½ terwijl het aandeel in de zuivere opbrengst aan de Maatschappij, volgens het contract toekomende, heeft beloopen.....f 27,8120.6½

Behalve het bedrag der uitkeeringen aan de Koloniale kas gedaan, zegge f 70,706.70½ en het bedrag van f 10,129.83 op Aruba aan Uitvoerrecht voldaan, is een niet onaanzienlijk bedrag aan scheepsongelden door de schepen, welke tot vervoer van de phosphaat door de Maatschappij werden bevracht, aan de Gouvernementskas van Aruba ten goede gekomen.

De werkzaamheden in het nu afgeloopen jaar hebben den toestand der Maatschappij in zekere mate verbeterd.

De zware verliezen door de Maatschappij geleden in het boekjaar, eindigende 30 September 1895, bedroegen bijna f 100,000.—, en van af dat tijdschip was er op de Balans een groot bedrag op Debet van de rekening Winst en Verlies.

In hare eerste jaren had de Maatschappij tijden van grooten voorspoed beleefd; daarna kwam, ten gevolge van de ontdekking van aanzienlijke phosphaat–depositen in Noord Amerika, de aanzienlijke daling der prijzen op de wereldmarkt.

Het Bestuur heeft met groote toewijding en onafgebroken aandacht het zoover kunnen brengen dat de werkzaamheden konden worden voortgezet.

En ware het niet dat de crisis op de New Yorker beurs in de laatste maanden van 1907 een uiterst nadeeligen invloed op de phosphaatmarkt, vooral in de Vereenigde Staten, had uitgeoefend, het Bestuur

zou bij dit verslag in de gelegenheid zijn geweest op grooteren uitvoer van de tweede klasse phosphaat in het afgeloopen huishoudelijk jaar te wijzen.

Voor de armen.

God zij dank, de giften voor Curaçao in de Katholieke Bladen van Nederland, met name in *Het Centrum*, blijven toevloeien. Daardoor kan opnieuw ook gedurende de maand November dagelijks aan 900 schoolkinderen in de stad brood, koffie en een stuk suiker worden uitgedeeld.

Ook 's Zaterdags, als er geen school is, komen er nog verschillenden hun broodje halen.

God vergelde duizendvoud den edelen weldoeners in het Moederland.

Ook aan de verschillende Redacties, in 't bizonder aan de Redactie van *Het Centrum*, een oprecht woord van lof en innigen dank.

* * *

Gelijk boven reeds werd vermeld, genoot onze Redactie het voorrecht 50 Gld. van de Militaire Sportvereeniging te mogen ontvangen ten behoeve der armen.

Een medelijdend vriend der armen voegde daar nog f 60 bij en aldus werd de Redactie in staat gesteld 9 zakken maismeel onder de armen der buitendistricten te laten verdeelen.

In dank vermelden wij hierbij, dat de Firma C. WINKEL EN ZONEN het meel leverde tegen inkoopsprijs.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van het Italiaansch Consulaat een exemplaar van de *Programmes et Classification* en een van het *Règlement Général* van de Internationale Tentoonstelling, (arbeid en industrie) te Turijn te houden van April tot October 1911.

Scheepvaart.

Van 16–31 October liepen onze haven binnen:

Stoombooten	15
Goeletten	13
Bijlanders	14
Totaal:	42 schepen.

Gedurende de eerste twee weken dezer maand telden we 34 schepen, dat maakt dus te zamen voor de geheele maand October 76 schepen.

Verleden jaar bedroeg dit getal 54 + 58 = 112, een verschil met dit jaar derhalve van 36 schepen.

Onze oorlogsschepen.

Maandagmiddag stoomde Hr. Ms. Pantserschip *Jacob van Heemskerck* weder naar Aruba.

Dinsdag keerde Hr. Ms. Pantserdekschip *Gelderland* van Havanna terug. In het dok bleek, dat er meer te repareeren viel dan aanvankelijk gedacht werd. Daarom bleef het schip langer uit dan men vroeger berekend had.

Woensdag tegen den avond stoomde Hr. Ms. *Friesland* uit, en viel den volgenden morgen weer binnen, heden ochtend de *Heemskerck*.

„El Tiempo".

El Tiempo was steeds van zijn tijd, en kon daarom zijn eerste levensjaar doorworstelen. Ofschoon de tijden allerslechtst waren om een nieuw krantje ingang te doen vinden bij de bevolking, de wakkere redacteur, de heer ED. TELÉSFORO HENRIQUEZ, hield vol, en het gelukte hem in die mate, dat hij reeds nu spreken durft over het vergrooten van zijn blad. Wij wenschen hem veel succes. Aan moed ontbreekt het hem niet. Moge hij ook eenige voldoening genieten van zijn arbeid.

Muziek.

De Kapel van het Garnizoen heeft het Curaçaosche Publiek weder eens aangenaam verrast.

Ofschoon er Woensdag 28 October een concert was gegeven in het Wilhelmina-park en deze week dus in de cantine zou gespeeld worden, had er toch weder een uitvoering plaats voor het Publiek aan den Waterkant der Overzijde.

Het weder werkte ook goed mee. 't Was droog en heerlijke, heldere maneschijn.

Ook ditmaal werd een nieuw stuk ten gehoore gebracht, N°. 4 *L'Invocation* Fantaisie classique et religieuse van DELFORT.

Een paar maal werd er schuchter geklapt; waarom niet wat harder en meer algemeen? De Militaire Kapel verdient het ten volle.

Regen.

Wij zijn nog ver van den oogsttijd. Gewoonlijk moet onze mais zeer veel gevaren doorstaan en overwinnen, alvorens tot rijpheid te komen. Maar toch, het geeft moed en vertrouwen, dat telkens de buitjes terugkeeren en onze velden frisch en groen zullen houden.

God geve ons een overvloedigen oogst. Na alle ellende welke wij dit jaar doorstonden, mogen we het volgende wel eens bijzonderen zegen verwachten.

Waar blijft het Hollandsch zilver?

Naar wij vernemen, verkoopt de „Curaçaosche Bank" kort-zicht–wissels op Nederland tegen 1¾%, m. a. w. voor iedere honderd gulden in Nederland betaalbaar, vraagt zij fl. 101.75.

Zij, die per scheepsgelegenheid munt-specie, naar Holland zenden, betalen daarvoor 1% vracht en ⅛% assurantie, zoodat zij voor f 101.12½ een bedrag van honderd gulden in Amsterdam situeeren.

Een koloniale postwissel kost 1¼% behalve porti en is daardoor, al naar het bedrag, dat wordt overgemaakt, even duur of duurder dan een wissel van de „Curaçaosche Bank."

Uit het voorstaande blijkt, dat om schulden in Nederland te dekken het voordeeliger is per scheepsgelegenheid geldremises te maken dan een wissel te koopen bij de Curaçaosche Bank, of een Postwissel te verzenden.

En wat is het noodzakelijk gevolg hiervan? Het Hollandsche zilver vloeit weg uit de Kolonie en slechts het Venezolaansche blijft in de particuliere kassen.

Wie schaft raad?

Werkverschaffing.

Een paar weken geleden richtten de plantagehouders van het 4de en 5de district zich bij request tot den Gouverneur met het verzoek om aan de massa werkloozen en noodlijdenden der benedendistricten werk te verschaffen.

Zij gaven in dat request een zeer practisch plan aan, bij welks uitvoering vele handen werk zouden vinden, en waardoor tevens aan alle bewoners der benedendistricten, in 't bizonder ook aan de trekdieren, een groote weldaad zou bewezen worden.

Zij stelden namelijk voor om den weg loopende over den Grooten Berg te laten uitgraven, zoo diep als dit mogelijk zou blijken.

De Gouverneur heeft goedgunstig op dit request beschikt. Deze week is bereids met het graven een aanvang gemaakt.

Wij prijzen de Heeren, die op zulk een gelukkig idee zijn gekomen. De Groote Berg was voor mensch en dier een leelijk struikelblok op den toch reeds zoo langen, moeizamen weg naar de benedendistricten.

Het Gouvernement zal met de uitgraving van dezen weg een uitstekend werk verrichten, waar menig eilandbewoner zich dankbaar over zal verheugen, telkens als hij dezen berg heeft over te klauteren.

Veel zal echter afhangen van de wijze waarop deze uitgraving zal geschieden.

Wij waren tot dusverre nog niet in de gelegenheid eenige plannen of schetsen van het voorgenomen werk in te zien. Wij weten niet meer dan onze berichtgever ons mededeelde. Misschien is het derhalve overbodig, dat wij onder de aandacht van het Bestuur brengen, dat menschen die wekelijks den berg passeeren van meening zijn, dat alleen de top van den berg kan worden weggegraven en dat tot een aanmerkelijke diepte.

Dit zou echter den bergpas reeds heel wat gemakkelijker maken, daar de bergweg in het begin zeer langzaam en geleidelijk stijgt, maar een 8 of tien Meter beneden den top steiler wordt. Juist dit laatste eindje wordt daardoor zeer vermoeiend en afmattend. Het zou dus reeds zeer veel gewonnen zijn, als de top een 6 of 8 Meter verlaagd kon worden.

Men heeft ons verzocht op nog iets anders de aandacht te vestigen. De Plantagehouders hebben den bergweg dagelijks noodig voor hun melkkarren en nu hopen zij, dat de opzichter, die toe zal zien bij het uitgraven van den weg, er ook voor zorgen zal, dat geregeld de melkkarren zonder oponthoud passeeren kunnen, anders ondervinden de melkverkoopers veel nadeel in hun bedrijf.

Naar aanleiding en in verband met bovenstaand verzoek vroeg een der Plantagehouders, of het in de bedoeling lag van het Bestuur om den bergweg aan den noordkant, waar een steile diepte vlak langs den weg ligt, te verbreeden? Volgens hem zou het afgegraven zand en gruis meer dan voldoende zijn een strook van een paar Meter in deze diepte op te hoogen en gelijk te maken met den weg, die er breeder, rechter en dus korter, en daarenboven minder gevaarlijk door zou worden.

Misschien, dat de eigenaar der Plantage „Groote Berg" deze strook ten algemeenen nutte, voor niets, of zeker tegen een luttel bedrag wel aan het Gouvernement wil afstaan.

Wij geven het plan weer, zooals het ons werd voorgelegd. Op het eerste gezicht staat het ons wel aan, en wij hopen, dat het Bestuur het goedgunstig in overweging zal willen nemen.

Nu men toch eenmaal den bergweg aan het verbeteren is, dat men hem dan zoo goed mogelijk make.

* * *

Nadat bovenstaande geschreven was, spraken wij iemand die de schetsen en plannen van den Directeur van O W. had ingezien. Deze verzekerde ons, dat het slechts in de bedoeling lag om de hobbels en oneffenheden van den weg te verwijderen en aldus het stijgen en dalen gemakkelijker te maken. Van het afgraven van den top kon geen sprake zijn, dat zou duizenden kosten.

Maar, als nu eens geregeld ieder jaar iets werd weggegraven?

Koloniale Raad.

De Heeren Leden van den Kolonialen Raad hebben zich in Comité Generaal vereenigd ter bespreking van den toestand der Kolonie in verband met de invoering van het nieuwe belastingstelsel.

Naar wij uit betrouwbare bron vernemen werd als gevolg dezer bespreking tot den Gouverneur het dringend verzoek gericht om de nieuwe belastingen niet in te voeren op 1 Januari, 1909, maar daarmede te wachten tot betere tijden voor de Kolonie weder zijn aangebroken.

De Raad vreest de meest onaangename gevolgen van eene overhaaste invoering van het nieuwe belastingstelsel op een tijdstip, waarop noch handel, noch scheepvaart, noch industrie van de hun daarbij geboden voordeelen ook maar het minste profijt kunnen trekken, maar daarentegen de nadeelen, de verhoogde invoerrechten op artikelen van algemeen verbruik en de gebruiksbelasting, zich dubbel zwaar zullen doen gevoelen.

De koloniale kas zal er weinig voordeel uittrekken, en de burgerij al de zwaarte van het nieuwe stelsel gevoelen, omdat herhaaldelijk de nieuwe strafbepalingen zullen moeten worden toegepast.

Het nieuwe stelsel zal daardoor zeer onpopulair worden en voortdurend aanleiding geven tot groote ontevredenheid onder de bevolking.

Nu de Koloniale Raad zijn dringend verzoek om de invoering van het nieuwe belastingstelsel voorloopig nog wat uit te stellen voegde bij den algemeenen wensch der bevolking, zoo herhaaldelijk in verschillende Koloniale Bladen geuit, hebben wij hoop, dat toch minstens een paar maanden uitstel van executie zal verleend worden.

Onderwijs.

De Heer E. A. GOILO, kweekeling aan het R. K. Onderwijs alhier, heeft met goed gevolg het examen afgelegd voor het Diploma als Onderwijzer 4de klasse.

Wij wenschen hem geluk met het behaald succes.

✠ Paul F. G. Curiel.

Gisterenmiddag is zacht en kalm overleden, een algemeen bekend en geacht man, de Heer PAUL F. G. CURIEL, die jarenlang verbonden was aan het R. K. Bijzonder Onderwijs, en ook als privaat–docent zijne verdiensten had.

Hij ruste in vrede.

Castro.

Mogen wij de berichten gelooven, die deze week tot ons kwamen, dan verkeert President Castro in het laatste stadium van een hevige nierontsteking. De nieren scheidden etter af. De gewone verschijnselen van opzetting der beenen, enz. treft men ook bij Castro aan.

* * *

Eergisteren werden een paar Arubianen uit de quarantaine alhier ontslagen, die tien dagen geleden uit La Guaira vertrokken waren.

Volgens hen mogen de Curaçaonaars tegenwoordig vrij Venezuela verlaten, velen wenschen dit ook, maar missen het noodige geld om overtocht en quarantaine-onkosten te betalen.

Zouden die arme Curaçaonaars niet op een of andere wijze geholpen kunnen worden?

* * *

Onze geachte Collega *El Imparcial* maakte in zijn nommer van gisteren een telegram bekend, 28 October verzonden uit Caracas, en opgenomen in *The Havana Post* van 29 Oct. Dat telegram werd zeker draadloos verzonden, want een kabelverbinding tusschen Venezuela en Cuba bestaat er niet.

Het telegram vangt aan met de woorden: SE SUPONE. MEN VERONDERSTELT.

Alles wat men in Caracas veronderstelt is echter nog niet stellig waar. 't Zijn praatjes, op welke gronden ze steunen, weten wij niet.

„Holland zou een gezantschap sturen om te onderhandelen en een oorlog te voorkomen!"

„Holland wil voldoening schenken voor het *verbroken* wapenschild van den Venezolaanschen Consul."

Die voldoening zal bestaan in het voldoen der rekening van timmerman en schilder. Venezuela mag een nieuw schild laten maken, de „werkelijk gedane onkosten zullen vergoed worden!"

Is 't niet belachelijk?

Maar 't slot is nog 't mooiste.

„Als Nederland zijn oorlogsbooten in actie mocht brengen, houdt Venezuela zich wèl gewapend en goed voorbereid."

Daar zou je nu toch bang van gaan worden!

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

79 ratten.
550 muizen.

Verder werden uit woningen, sloppen en koralen, voor het oog der politie verborgen, 17 karren oude rommel en vuilnis uit Willemstad en 21 karren aan de Overzijde verwijderd en ook door middel van petroleum verbrand.

Buitenland.

Vereenigde-Staten van Noord-Amerika.

De kabel heeft ons 't blijde bericht gezonden, dat TAFT bij de verkiezing overwonnen heeft en dus is aangewezen als de opvolger van President ROOSEVELT.

Ook voor Curaçao is dit bericht van zeer veel belang.

Nu Roosevelt overtuigd is, dat de Regeering der Vereenigde Staten in dezelfde richting, als waarin hij zelf het schip van staat stuurde, zal worden voortgezet, zou het niet zoo onmogelijk wezen, dat hij in de laatste maanden van zijn bestuur eens toe ging geven aan zijn imperialistische neigingen en als beschermer en voogd in Zuid-Amerika optrad.

Tijdens den hevigen verkiezingstrijd kon Amerika er niet aan denken eenige schepen uit te zenden naar de verschillende Zuid-Amerikaansche republieken, of op welke andere wijze ook een krachtig woordje mede te spreken tot beëindiging der vele geschillen.

Nu echter Taft de opvolger is van Roosevelt, gaat alles weder rustig zijn gang, alsof er geen verkiezing ware geweest, omdat alles toch blijven zal bij het oude, daar Taft bekend staat als het evenbeeld van Roosevelt, in alles medegaand met dezes politiek.

Toen de verkiezing nog wat in 't verschiet lag, werd er meermalen gesproken over de houding der Vereenigde Staten ten opzichte der Venezolaansche quaestie. Nu de verkiezing achter den rug ligt en zoo hoogst gunstig is uitgevallen, Taft werd gekozen met een schitterende meerderheid, zal Roosevelt in deze groote overwinning van zijn candidaat ook een goedkeuring zien van zijn eigen politiek, en met nog meer durf zijn imperialistische richting opgaan.

Het zou ons volstrekt niet verwonderen, als wij nu binnenkort daarvan eenige staaltjes te zien kregen. Haïti en Venezuela wachten op een ingrijpen van de Vereenigde Staten. Eerst dan kan in die woelige republieken orde en rust worden hersteld en een geregeld bestuur mogelijk worden gemaakt.

VENEZUELA.

Brief van Hector Luis Paredes.

In het nummer van den *Berliner Local Anzeiger* van 4 Sept. heb ik een brief

gelezen die ten doel had President Castro te verdedigen en schoon te wasschen in den strijd dien deze laatste voert tegen de Europeesche Mogendheden, tegen de Ver. Staten van Noord-Amerika en tegen de Republiek van Colombia.

Het is natuurlijk, dat in het onderhoud van den medewerker van den *Lokal Anzeiger* met „den Venezolaanschen Staatsman", die kort geleden door Castro naar Europa gezonden is, al de hangende quaesties in het gunstigste daglicht worden gesteld; maar al die quaesties hebben een heel ander karakter, als zij met onpartijdig oog worden bekeken, eene onpartijdigheid welke niet het deel is van den genoemden Diplomaat, belast met de belangen van Castro te verdedigen.

Daar de Duitsche Kolonie de eenige in Venezuela is, die eenige belangrijkheid heeft, alsook dewijl de handelsbelangen tusschen beide landen, een zeer groot gewicht kunnen krijgen voor Duitschland, wanneer, zooals te hopen is, de beletselen ophouden te bestaan, die nu den gang van elke buitenlandsche onderneming verlammen en er begonnen wordt met andere mannen en met eene politiek van expansie en beschaving, daarom is het voor het publiek van belang, naast de meening der verdedigers van Castro, ook die te hooren van hen, die gezegde politiek door en door verstaan en de feiten willen belichten met hun ware licht.

't Is hier de plaats niet, om het licht te doen vallen op vragen, die onderworpen moeten worden aan een vormelijk scheidsgerecht zooals de Ver. Staten, Frankrijk, Holland enz. het eischen; maar in elk geval verliezen de beweringen van den Afgezant van Castro hare kracht, als men ziet, hoe zeer de quaestie met de Ver. Staten verergerd is door Castro toen hij zich de exploitatie toeëigende van Amerikaansche Maatschappijen, na ze eerst van haar goed beroofd te hebben; ook doordat hij in Porto Cabello een Amerikaansch schip liet nemen; alsmede, doordat hij in 't openbaar de Regeering van Washington beleedigde en uitschold enz.

Wij weten allen, hoe hij de quaestie met Holland tot het uiterste gedreven heeft door de uitdrijving uit Venezuela te gelasten van alle Hollandsche werklieden, die nu op Curaçao honger lijden,— door 't in beslag nemen van een Hollandsch schip, dat naar eene Venezolaansche haven gebracht en daar geplunderd werd,— door het verbod van communicatie over zee tusschen Curaçao en Venezuela en omgekeerd, zoo zelfs, dat passagiers van Curaçao zich te New-York moeten gaan inschepen, om het gebied van Castro te kunnen betreden. Dat deze staat van zaken de ondergang is der Hollandsche Kolonie, die leeft van haren handel op Venezuela, is duidelijk. Meerdere bijzonderheden ga ik stilzwijgend voorbij, vooral die welke betrekking hebben op het verleden en tegenwoordig leven van den huidigen president van Venezuela.

Van den anderen kant is het belachelijk, te vorderen, dat de aldus beleedigde landen, er in zouden toestemmen, hunne eischen te doen beslissen door ze te onderwerpen aan Venezolaansche rechtbanken, zooals Castro dat verlangt. Want iedereen weet, dat die rechtbanken niets anders uitvoeren dan den absoluten wil van Castro. Dit het geval zijnde, ('t welk in Europa erg onwaarschijnlijk moet klinken, en toch is het niet meer dan de strikte waarheid) en dewijl er in Venezuela geen wetten zijn, blijft aan genoemde Mogendheden geen andere weg open dan het geweld, om den Dictator tot rede te brengen.

De „weg des vredes" die door Castro de eenige genoemd wordt, die leiden kan tot regeling van zaken, is juist de eenige langs welken men niets van hem verkrijgt.

De genoemde Diplomaat beweert, dat al de moeilijkheden die Castro ontmoet, daaruit voortkomen, dat „hij niet wil, dat men Venezuela exploiteere." „De zaak is, dat Castro *alleen* Venezuela exploiteeren wil. Dat zou overdreven schijnen, als de beruchte Dictator van Venezuela niet aan den correspondent van den Parijschen *Matin* gezegd had, „dat zijne grootste glorie zal bestaan, „in het verdrijven van alle vreemde kooplieden" woorden, die alleen kunnen gesproken zijn door iemand, die ze alle vijf niet heeft en geheel en al onwetend is aangaande beschaving.

Als bewijs, dat Castro alléén, Venezuela wil exploiteeren, herhaal ik, wat reeds vroeger openlijk gezegd is, dat hij in de *Compañia de Asfalto de Bermudez* en in de *Navegación del Orinoco*, nu met nieuwe aandeelhouders, de grootste winsten trekt. Een ander feit, dat de maat van het verdragelijke doet overloopen, en bewijst, dat de geldzucht van Castro aan zinneloosheid grenst, is, dat hij niet tevreden is met de fabelachtige rijkdommen, die hij tegenwoordig bezit en op meer dan 100 millioen mark worden berekend. Niettegenstaande dat heeft hij toch nog voor zijn eigen voordeel het eenige en uitsluitende monopolie van al de noodzakelijke eerste levensbehoeften.

De zaak, die op het punt geweest is een oorlog tusschen Colombia en Venezuela te verwekken geeft de maat aan van de onverantwoordelijkheid van Castro en hoe weinig het hem schelen kan, dat Venezuela de gevolgen moet dragen van zijne zucht om millioenen op te stapelen. Hij heeft namelijk de riviervaart tusschen Colombia en Venezuela gesloten om zoodoende al de winsten en vrachten af te leiden naar den *Gran Ferrocarril del Tachira*, dien hij gebouwd heeft met geld van de Natie en waarvan hij zich zelven de dividenden heelemaal toeëigent, terwijl hij dien spoorweg zijn „particulier eigendom" noemt.

Men oordeele hieruit of de Heer Gezant gelijk heeft, als hij Castro noemt: „een volmaakt eerlijk man en eene wilskrachtige natuur." Zijn vaderland overleveren aan den rechtmatigen toorn der Buitenlanders, om zijn eigen zucht naar speculatie te voldoen, is niet eerlijk zijn; eerst twist zoeken en naderhand in zijn schulp kruipen; eerst schrik aanjagen en daarna onderteekenen, wat hij eerst weigerde, dat is geen bewijs van „wilskracht."

Meer dan bewezen is het, dat het de vrees was die aan Castro de pen in de hand gaf, waarmede hij de protocollen van Washington teekende, waarin hij in plaats van zijne macht hoog te houden, hij alles onderschreef, wat hij te voren aan de blokkeerende Mogendheden geweigerd had.

De gezant gaat voort, „dat het belachelijk is te denken iets van Castro gedaan te krijgen door middel van een blokkade; maar dat is juist het gevaar, door Castro in het leven geroepen en dat de genoemde diplomaat te vergeefs tracht weg te redeneeren. Als in 1902 de Duitsche Regeering geen pantserschepen gezonden had, zou Castro nooit betaald hebben. En als Holland niet besloten was Duitschland na te volgen, zou het evenmin iets van Castro gedaan krijgen. Maar weldra zal de heele wereld er getuige van zijn, dat de uittartende Cipriano Castro, dezelfde is, die de protocollen van Washington teekende en die zal teeken alwat Holland hem zal voorleggen en die het beleedigende Manifest van 14 Mei zal terugtrekken.

Volgens mijne opvatting is de toestand, dien Castro gezocht heeft onder alle opzichten rampzalig. Vooreerst omdat bij eene blokkade door Holland er in Venezuela geene douane-inkomsten zijn zullen, waarvan toch het Bestuur moet bestaan. Tweedens omdat zulk eene blokkade de voornaamste hulp kan zijn voor eene nationaal-legitimistische revolutie, aan wier hoofd zal staan Gral. Nicolas Rolando.

Derdens, wijl de Regeering van Washington aan Castro slechts een kort uitstel verleend heeft, totdat de Hon. Mr. Taft definitief tot President der Ver. Staten is gekozen. Eenmaal vrij zijnde van die gewichtige aangelegenheid zal het Bestuur van Washington (als intusschen eene revolutie Castro niet uit den zadel gelicht heeft) zich genoodzaakt zien, het den Dictator van Venezuela onmogelijk te maken voort te gaan met de menschheid kwaad te doen. Die buitenlandsche tusschenkomst zal het werk van Castro zijn en op hem zullen de gevolgen en de verantwoordelijkheid neerkomen.

Ik eindig met de Duitsche regeering onpartijdigheid te vragen in het laatste stadium van Venezuela's rampen, haar (de Duitsche regeering) de verzekering gevend, dat de Venezolanen, die Castro zal vervangen, zijne verbintenissen met Duitschland zal weten na te komen, ook zonder daartoe met geweld gedwongen te worden. Dit land heeft moeten ondervinden, dat Castro van den Duitschen Gezant in Caracas de vertaling van een cijfertelegram eischte, dat genoemde Gezant aan zijne Regeering verzond. Zulk een feit behoeft geen commentaar!

Eens voor altijd verklaar ik in naam der moraal, in naam van Venezuela, en van de ontelbare Venezolanen, die wegkwijnen in de gevangenissen van Castro, of in ballingschap leven zoolang het tirannetje werkt aan den ondergang van het vaderland, dat Venezuela geen deel, volstrekt geen deel heeft in de ondernemingen van Castro, en ik protesteer er met kracht tegen, dat hij (Castro) zijne questies regelt en zijn voortduur in het gezag bewerkt, daarvoor als dekschild nemend, den naam van Venezuela, wiens volk en leiders vroeger altijd het volkenrecht wisten te eerbiedigen en in vrede leefden met de beschaafde naties.

HECTOR LUIS PAREDES.

Berlin 17 Sept. 1908. Zimmerstr. 18.

EL TIEMPO
de Baranquilla.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

***

Studie aan Nederlandsche Hoogescholen en Rijks-Inrichtingen van Onderwijs.

Aan degenen die inlichtingen wenschen betreffende de studie aan de volgende Nederlandsche Hoogescholen en Rijks-Inrichtingen van onderwijs worden deze kosteloos verstrekt door de volgende commissie voor inlichtingen samengesteld door de Studenten-Afdeelingen van het Algemeen Nederlandsch Verbond:

Voor de Rijks-Universiteit te Leiden en voor algemeene inlichtingen: A. Welcker, Morschweg 24, Leiden.

Voor de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam: J. R. Kollewijn, Ruischstraat 10, Amsterdam.

Voor de Vrije Universiteit te Amsterdam: D. Rumpff, Keizersgracht 162, Amsterdam.

Voor de Rijks-Universiteit te Utrecht: J. Baart de la Faille, Mariaplaats 18, Utrecht.

Voor de Rijks-Universiteit te Groningen: A. C. J. A. Greebe, Joz. Israëlstraat 95a, Groningen.

Voor de Technische Hoogeschool te Delft: W. M. Roessingh van Iterson, Koornmarkt 65, Delft.

Voor de Rijks-Veeartsenijschool te Utrecht: De Secr. van het Veterinair Studenten-Corps „Absyrtus", adres Rijks-Veeartsenijschool te Utrecht.

Voor de Rijks Hoogere Land- Tuin- en Boschbouwschool en de Rijksland-bouwschool te Wageningen: De Secr. der Vereeniging „Studiebelangen" te Wageningen.

Advertentiën.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.	Marcb.		Zulia		Marcb.	
Vertrekt van NEW-YORK	Oct. 3	Oct. 10	Oct. 17	Oct. 24	Oct. 31	Nov. 7
Komt aan te LA GUAIRA	10	18	24	Nov. 1	Nov. 7	15
Vertrekt van „	12	19	26	2	9	16
Komt aan te PTO. CABELLO		20		3		17
Vertrekt van „		20		3		17
Komt aan te CURAÇAO	13	21	27	4	10	18
Vertrekt van „	13	21	27	4	10	18
Komt aan te MARACAIBO	14	22	28	5	11	19
Vertrekt van „	17	25	31	8	14	22
Komt aan te CURAÇAO	17	26	Nov. 1	9	15	23
Vertrekt van „	18	26	1	9	15	23
Doet PTO. CABELLO aan		27		10		24
Doet LAGUAIRA aan	19		2		16	
Komt aan te NEW-YORK	26	Nov. 4	9	18	23	Dec. 2

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO